

Prehľad udalostí na štvrtok 25. mája	2
Agentúrne spravodajstvo, TASR, 25. 5. 2023, 6:30	
Cassovia Open ovládlo domáce Koryo, reprezentanti sa tešia na Baku (FOTO)	6
Online, kosiceonline.sk, 25. 5. 2023, 7:40	
VOU: Ambiciózny projekt modernizácie a výnimočná spolupráca, ktorá pomôže zefektívniť liečbu onkologickým pacientkam s rakovinou prsníka	7
Online, lekarskenoviny.sk, 25. 5. 2023, 9:10	
Aktualizovaný prehľad udalostí na štvrtok 25. mája	9
Agentúrne spravodajstvo, TASR, 25. 5. 2023, 9:24	
Správy RTVS	13
Rozhlas, Správy RTVS, 25. 5. 2023, 10:00	
Správy	14
Rozhlas, Správy, 25. 5. 2023, 11:00	
V košickej Botanickej záhrade opäť vystavujú motýle	15
Online, rtvs.sk, 25. 5. 2023, 12:00	
Klinický výskum priniesol 23,7 mil. eur do zdravotníctva	16
Online, zdravotnickydenik.sk, 25. 5. 2023, 12:00	
26.5.2023 – preventívny skríning pečene zdarma v UNLP	18
Online, lekarskenoviny.sk, 25. 5. 2023, 19:44	
Motýle sveta	19
Televízia, Televízne noviny, 25. 5. 2023, 19:53	
Univerzita Pavla Jozefa Šafárika má nové laboratória pre biovedný výskum	21
Tlač, Košický večer, 26. 5. 2023	
Povedzme si pravdu. Máme problém	22
Tlač, Hospodárske noviny - príloha, 26. 5. 2023	

Prehľad udalostí na štvrtok 25. mája [📄](#)

📅 25. 5. 2023, 6:30, Zdroj: **TASR**, Vydavateľ: **Tlačová agentúra Slovenskej republiky**, Sentiment: **Neutrálny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **UPJŠ**

Vedúci vydania:

predpoludním: R. Turoňová

popoludní: D. Macková

Službukonajúci technik: 0905/505 721

E - mail: domred@tasr.sk, tel.: 59 21 04 58

dispecing@tasr.sk, tel.: 0905 282 190

08.00 Pokračovanie zasadnutia Mestského zastupiteľstva mesta Martin

Martin, mestský úrad, Námestie S. H. Vajanského č. 1

08.00 90. schôdza Národnej rady SR

Bratislava, NR SR, Námestie A. Dubčeka 1

text, video, zvuk, live

09.00 Konferencia Kapitulská - od minulosti po budúcnosť (25. - 26. mája)

Konferencia o Kapitulskej ulici v Bratislave

Bratislava, Rímskokatolícka cyrilometodská bohoslovecká fakulta Univerzity Komenského, Kapitulská 24

09.00 Konferencia Autoklubu SR a Európskej charty bezpečnosti na cestách

Téma: Prevenciou k bezpečnosti na cestách

Bratislava, hotel Congres Color, Pri Starom mýte 1

09.00 Minister investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR Peter Balík navštívi región horná Nitra.

09.00 h - Stretnutie s predstaviteľmi regiónu horná Nitra

Handlová, mestský úrad, Námestie baníkov 7

11.30 h - Stretnutie s riaditeľmi stredných škôl v regióne horná Nitra

Prievidza, SOŠ, T. Vansovej 28

13.30 h - Brífing ministra P. Balíka a generálneho riaditeľa Hornonitrianskych baní Petra Čičmanca

Téma: Podpora hornej Nitry z Fondu na spravodlivú transformáciu

Prievidza, areál Hornonitrianskych baní, Matice slovenskej 10

14.00h - Návšteva závodu Brose Prievidza

Prievidza, Max Brose 20

15.15 h - Návšteva závodu Hornonitrianskych baní Prievidza

Lehota pod Vtáčnikom

text, video, zvuk, foto

09.00 Jeden deň vysokoškolačka na **UPJŠ** v Košiciach

Košice, Univerzita P. J. Šafárika, Lekárska fakulta, rehabilitačná klinika, Rastislavova 43

09.00 Zasadnutie Mestského zastupiteľstva hlavného mesta SR Bratislavy

Bratislava, Primaciálny palác, Zrkadlová sieň

text

09.00 Stretnutie Kreston Slovakia s médiami

Téma: Najnovšie udalosti v oblasti inflácie

Bratislava, Apollo Business Center II, Tower H, 9. poschodie, Mlynské nivy 49

text

09.00 Festival Zeme

Organizuje Slovenská agentúra životného prostredia.

Banská Bystrica, mestský park

09.15 TK primátora mesta Prešov Františka Ol'hu

Téma: Slávnostné odovzdanie verejnej stavby Zavádzanie moderných technológií do regulácie dopravy

TK za účasti zástupcu zhotoviteľa - spol. Alam, s. r. o. sa uskutoční na mieste pri vybranom radiči v križovatke Arm. gen. Svobodu / Zemplínska.

Prešov, pred mestským úradom, Hlavná 73

text, zvuk

09.30 Stretnutie s médiami na tému "Rakovina prostaty"

Bratislava, Korzo Café & Restaurant, Hviezdoslavovo námestie 3

09.30 TK Divadla Jozefa Gregora Tajovského

Téma: Premiéra inscenácie Hauerland v réžii Petra Palika a letný divadelný festival Zámocké hry zvolenské (2. - 11. júna)

Zvolen, DJGT, vchod z Divadelnej ulice 3

text, zvuk

09.30 Otvorenie projektu EnviroHáj - virtuálna envirovýchova na Háji - Nicovô. Spoznávajme náš lesopark a život v ňom.

Liptovský Mikuláš, za železničnom priecestím pod Hájom

09.40 TK strany Demokrati

Téma: Nezabúdame na samosprávy!

Na TK bude informovať predseda strany Eduard Heger, podpredsedovia strany Jaroslav Nad' a Miroslav Kollár a člen predsedníctva Juraj Šeliga a poslankyňa NR SR Anna Mierna

Bratislava, NR SR, tlačové centrum, Námestie A. Dubčeka 1

10.00 Medzinárodná konferencia platformy Ambrela o financovaní projektov zahraničnej pomoci

Téma: Rozvojová spolupráca: perspektívy, príležitosti a výzvy

Konferencia bude vysielaná aj online.

Bratislava, Clarion Congress hotel Bratislava, Žabotova 2

10.00 Brífing Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory

Téma: Potrebujeme vodu v krajine zdržiavať, nie ju nechať odtečť. Ako vieme s vodou efektívne hospodáriť a v krajine ju zdržiavať?

Blatné, vodná nádrž, 48°16'57.5"N 17°23'45.1"E, okres Senec

video, foto

10.20 Spoločná TK hnutia OĽANO a strany Za ľudí

Téma: Sfunkčnenie preukazovania pôvodu majetku.

Na TK bude informovať predseda Ústavnoprávneho výboru NR SR Milan Vetrák a predsedníčka strany Za ľudí Veronika Remišová.

Bratislava, NR SR, tlačová miestnosť, Námestie A. Dubčeka 1

12.00 Otvorenie expozície Knieža z Popradu a jeho hrobka

Ide o hrobku germánskeho kniežaťa z prelomu 4. a 5. storočia po Kristovi. Súčasťou expozície sú aj autentické repliky všetkých súčastí nálezu.

Poprad, Podtatranské múzeum, Vajanského č. 72/4

text

12.30 Brífing po výjazdovom rokovaní Zastupiteľstva BBSK

Témy: Akčný plán pre vzdelávanie – moderné štúdium pre prax. Memorandum Nežiadame zázraky, chceme spoluprácu – update.

Zvolen, Krajská knižnica Ľudovíta Štúra, Ľudovíta Štúra 5

text, zvuk

13.00 Konferencia inkasných spoločností Slovenska (25. - 26. mája)

Demänovská dolina, grandhotel Jasná

13.30 TK Magistrátu hlavného mesta SR Bratislavy

Téma: Parkovanie v centre mesta bude po rokoch opäť prevádzkovať mesto

Bratislava, Primaciálny palác, Zelený salón, 1. poschodie

text, zvuk

13.30 Celoslovenská literárna súťaž Slovo - slávnostné oceňovanie

Bratislava, Pálffyho palác, Zámocká 47

14.00 MML-TGI konferencia - zverejnenie výsledkov sledovanosti médií 2022/2023, Inflácia a my.

Bratislava, Binárium, Staré Grunty č. 18

17.00 Oslava 40. výročia založenia Turčianskej galérie v Martine

Súčasťou podujatia bude vernisáž Fraňo Štefunko: Tretí rozmer premenlivej doby.

Martin, záhrada galérie, Daxnerova 2

18.30 Galavečer Učiteľ Slovenska

Bratislava, Filozofická fakulta UK, Moyzesova sieň, Vajanského nábrežie 12

text

Správy ekonomického charakteru vydá ekonomická redakcia TASR.

Informácie o očakávaných udalostiach nájdete aj v aplikácii TASR Kalendárium na adrese kalendarium.tasr.sk

lk lt

Autor: LT

Cassovia Open ovládlo domáce Koryo, reprezentanti sa tešia na Baku (FOTO)

📅 25. 5. 2023, 7:40, Zdroj: kosiceonline.sk , Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Dosah: 4 730 GRP: 0,11 OTS: 0,00 AVE: 454 Eur

Košice Šport

Taekwondisti zo Slovenska i viacerých okolitých krajín sa zišli v košickej hádzanárskej hale v rámci tradičného podujatia Cassovia Open. V kategóriách od najmladších žiakov až po veteránov súťažilo vyše 250 pretekárov. Nechýbali ani športovci v para taekwonde či hostia z ťažko skúšanej Ukrajiny.

Cassovia Open ponúkol stovky napínavých zápasov / KOŠICE ONLINE

„Konečne to bola pravá pocovidová súťaž, ktorá sa priblížila k normálu. V rámci disciplín kyorugi a poomsae sme tu mali 250 športovcov zo Slovenska, Ukrajiny, Maďarska i Poľska. Sme teda spokojní,“ pochvaloval si organizátor turnaja Mário Švec z košického klubu Koryo Slávia **UPJŠ**.

Spokojný mohol byť aj s výkonmi svojich zverencov. Taekwondisti Korya totiž ovládli bodovanie v športovom zápase i v bezkontaktných zostavách poomsae. Prvenstvom v súťaži kyorugi do 74 kilogramov k tomu pomohol reprezentant Miroslav Frgolec.

„Bola to dobrá rozcvička pred majstrovstvami sveta. Úmyselne som išiel o váhu vyššie a namiesto svojej 68-mičky som išiel do 74-ky. Zápas mi vyšli podľa predpokladov a verím, že aj na šampionáte sa predstavím v dobrom svetle. Budú to moje prvé seniorské MS, pričom v našej váhe nás bude až 86. Konkurencia bude obrovská, ale teším sa na turnaj i samotné Baku,“ vyslovil sa taekwondista košického Korya, pre ktorého bude júnové podujatie doterajším vrcholom kariéry. V Azerbajdžane sa zdrží iba tri dni, pričom počas toho druhého ho čaká samotná súťaž. „Na takom podujatí som ešte nikdy nebol a bude tam teda aj stres. Bol by som veľmi rád za akékoľvek víťazstvo a chcem si to hlavne užiť.“

„Pre Mira to budú prvé majstrovstvá sveta a môže sa tam stretnúť s majstrami sveta či olympijskými víťazmi. Bude to teda obrovská skúsenosť a z mentálneho pohľadu ho to posunie určite dopredu,“ podotkol šéf klubu Mário Švec.

Spoločne s Frgolcom bude slovenské taekwondo v Baku reprezentovať aj skúsenejšia Gabriela Briškárová. Tá sa tentoraz na domacom Cassovia Open na súťažnom tatami nepredstavila a usporiadateľom vypomáhala s organizáciou.

„Tento rok som sa rozhodla náš domáci turnaj vynechať. Blížia sa totiž majstrovstvá sveta a tak som tentoraz iba povzbudzovala oddielových kolegov,“ vysvetlila Gabika, ktorú čaká v najbližších mesiacoch mimoriadne intenzívny program. Po majstrovstvách sveta sa totiž predstaví aj na Európskych hrách v Poľsku a následne na Letnej svetovej univerziáde.

„Je toho celkom dosť a sama som zvedavá, ako to všetko zvládnem. Vydám zo seba to najlepšie a pokúsim sa potešiť ľudí na Slovensku. Výhodou je možno práve to, že ma čakajú až tri veľké turnaje a šance na úspech sú preto väčšie. Pre mňa osobne bude prioritou účasť na Európskych hrách, pretože tie sa nekonajú každý rok. Poteší však každý dobrý výsledok,“ zdefinovala svoje očakávania členka košického Korya. V doterajšej časti sezóny absolvovala niekoľko G-turnajov a okrem tréningového procesu musí zvládať aj štúdium na vysokej škole. „Nie je to jednoduché a ak mám povedať pravdu, tak po tejto sezóne sa už asi preorientujem viac na štúdium. Zvládať to totiž popri športe je veľmi náročné.“

Ambíciou predstaviteľov slovenského taekwonda je vychovať novú generáciu reprezentantov a v tomto smere im už niekoľko mesiacov aktívne pomáha aj kórejský majster Oh Hyoungkeun.

„Aj v rámci tohto turnaja som videl veľa talentu. Rastie nám nová generácia, ktorá je zvyknutá na nový štýl zápasu. Verím preto, že nám tu vyrastajú noví reprezentanti, ktorí budú robiť dobré meno slovenskému taekwondo,“ uzavrel Mário Švec.

VOU: Ambiciózný projekt modernizácie a výnimočná spolupráca, ktorá pomôže zefektívniť liečbu onkologickým pacientkam s rakovinou prsníka

25. 5. 2023, 9:10, Zdroj: [lekarskenoviny.sk](https://www.lekarskenoviny.sk) Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Dosah: 316 GRP: 0,01 OTS: 0,00 AVE: 109 Eur

Redakcia

Východoslovenský onkologický ústav, a.s. oslavuje 20 rokov.

Košice, 23. mája 2023 – Východoslovenský onkologický ústav, a.s. (VOU) v Košiciach je po 20 rokoch vyspelou inštitúciou v oblasti poskytovania onkologickej zdravotnej starostlivosti a stojí pred novými výzvami a cieľmi, aby sa dokázal kontinuálne zlepšovať v prospech pacientov. Je silným partnerom pre všetkých poskytovateľov zdravotnej starostlivosti nielen v regióne, ale aj v rámci Slovenska. Zaznelo počas dvojdnovej odbornej konferencie v Košiciach, na ktorej si zamestnanci VOÚ a špičkové kapacity z onkológie a medicíny zo Slovenska a ČR pripomenuli vznik a uplynulých dvadsať rokov ústavu.

„Spolu s kolegami a spolupracovníkmi otvárame modernú kapitolu jedinečnosti Východoslovenského onkologického ústavu. Na prahu najmodernejších technológií, umelej inteligencie, najnovších vedeckých objavov a poznatkov. Chceme zodpovedne využiť to, čo ústav získal pri svojom vzniku a čo sa podarilo vybudovať za 20 rokov jeho úspešnej existencie. Za kľúčové považujem, aby sme na týchto dobrých základoch ústav rozvíjali ďalej,“ uviedol generálny riaditeľ a predseda predstavenstva VOÚ, a.s. MUDr. Tomáš Sieber, MPH.

Zároveň predstavil odbornej verejnosti projekt modernizácie, na ktorom už osemnásť mesiacov spolu s kolegami intenzívne pracujú. „Najväčšou prioritou je priestorové dobudovanie onkologického ústavu a rozšírenie medicínskych činností.“

Nový pavilón chirurgických disciplín a diagnostiky VOÚ

„Cieľom projektu je vybudovať nové zázemie pre naše chirurgické odbory. Bude pozostávať z lôžkových oddelení, ambulancií, centrálnych operačných sál a sterilizácie, ale aj potrebného podzemného a nadzemného parkovania. Následne plánujeme dobudovať oddelenie paliatívnej onkológie, rozšíriť úsek ambulantnej chemoterapie a dobudovať priestory pre výučbu. Súčasťou tohto celku bude aj nový úsek rádiologickej diagnostiky,“ skonštatoval počas odbornej konferencie T. Sieber.

Projekt už získal kľúčové súhlasné stanovisko Inštitútu zdravotných analýz (IZA), vďaka čomu sa môže uchádzať aj o finančné prostriedky z Plánu obnovy a odolnosti SR. Súhlas so stavebným zámerom získal aj od Útvaru hlavného architekta mesta Košice a Krajského pamiatkového úradu.

„Náš projekt moderného, špičkového onkologického ústavu prinesie obrovský skok v zlepšení kvality poskytovania zdravotnej starostlivosti na východnom Slovensku. V prospech našich pacientov a jednoznačne aj v prospech zlepšenia pracovných podmienok zamestnancov,“ dodal generálny riaditeľ.

Spolupráca s tímom Pavla Čekana MultiplexDX International posunie vpred liečbu pacientiek s rakovinou prsníka

Pri príležitosti 20. výročia založenia VOÚ počas slávnostnej konferencie v Košiciach podpísal generálny riaditeľ memorandum o spolupráci s MultiplexDX International v oblasti poskytovania zdravotnej starostlivosti, medicínskych postupov, výskumu, vývoja a vzdelávania. „Sme hrdí na to, že sa na našej konferencii osobne zúčastnil Pavol Čekan a je pre nás veľkou čťou a záväzkom spolupracovať s ním a s tímom MultiplexDX International,“ uviedlo vedenie VOÚ.

Memorandum nadväzuje na prvotnú spoluprácu, ktorú realizoval Čekanov tím v spolupráci s kolegami z VOÚ v prospech pacientky s nádorovým ochorením prsníka. „Splnili sme veľmi dôležitý míľnik na ceste nášho nového a presnejšieho diagnostického testu smerom k pacientkam s rakovinou prsníka. Dôležité je to, že sme otestovali náš nový precízny test na konkrétnej pacientke VOÚ. Je to dôležité preto, že sme ukončili veľkú retrospektívnu klinickú validáciu na viac než tisíc vzorkách s rakovinou prsníka. Našli sme spôsob, ako diagnostiku spraviť ešte precíznejšou a presnejšou a ako vydolovať z diagnostických informácií – dát, či už signatúry alebo kvantifikácie. Vďaka tomu vieme nájsť efektívnejšiu a personalizovanú liečbu konkrétnej pacientke. Tým pomôžeme onkológovi hneď na prvýkrát ušetriť pacientke liečbu na mieru,“ uviedol vedec.

Pavol Čekan, slovenskej verejnosti známy viac v súvislosti s vývojom testov na COVID-19, ktoré sa používajú na celom svete, pôsobí v oblasti molekulárnej biológie, biochémie a molekulárnej onkológie. Podieľal sa na troch patentoch v oblasti výskumu RNA. Pred desiatimi rokmi začal pracovať v americkom Národnom onkologickom inštitúte ako výskumný pracovník v odbore bunkovej a rakovinovej biológie.

Do povedomia odbornej verejnosti sa dostal vďaka svojmu výskumu v oblasti diagnostiky rakoviny prsníka, jeho diagnostická teória tzv. multiplexingu bola validovaná a odpublikovaná v roku 2013 v časopise The Journal of Clinical Investigation. Vďaka tejto technológii je možné podiel správne určených diagnóz zvýšiť až na 99 %. Spoločnosť MultiplexDX založil spolu s dvoma spoločníkmi v roku 2016.

„Veľmi si prajem, aby sme našim testom dokázali pomôcť onkológom vybrať, na základe dát a dôkazov, tú najefektívnejšiu liečbu pre onkologické pacientky. Možno niektorým týmto zachránime život,“ uzavrel Pavol Čekan.

Spolupráca s Lekárskou fakultou **UPJŠ** Košice

„Určite sme to mnohí zažili. Človek je v plnom zdraví, zrazu zájde na vyšetrenie a objaví sa onkologická choroba. Zmení sa celý život človeka, mení sa celý život jeho okolia a rodiny. Musíme si vážiť ľudí, ktorí to zvládnu, pretože to nie je jednoduché po stránke medicínskej, ani psychologickej. Lekárske fakulta má tú úlohu, že vychováva študentov, ktorých v onkológii učíme nielen diagnostickým postupom, ale aj nevyhnutnej zručnosti rozprávať sa s takýmto pacientom. V onkológii totiž častejšie ako v iných medicínskych disciplínach nastávajú situácie, že pacienta neviete vyliečiť a je potrebné zabezpečiť mu paliatívnu starostlivosť, ktorá mu skvalitní život,“ uviedol na konferencii dekan LF **UPJŠ** Košice prof. MUDr. Peter Jarčuška, PhD.

LF **UPJŠ** a VOÚ majú spoločné pracovisko: Kliniku onkológie a radiačnej onkológie. „Počas uplynulých dvadsiatich rokov naša spoločná klinika vychovala tisíce slovenských aj zahraničných absolventov, ktorí si z onkológie odnášajú adekvátne vedomosti. Chceme poďakovať aj za spoločné vedecko-výskumné aktivity a dúfam, že spolupráca medzi VOÚ a LF sa bude ďalej rozvíjať v prospech študentov.“

Prácu onkológov si profesor mimoriadne váži. „Prajem VOÚ veľa vyliečených pacientov a tým, ktorým, žiaľ, nie je možné pomôcť, aby ste im skvalitnili život s onkologickým ochorením,“ uzavrel svoje vystúpenie.

Spolupráca s Univerzitnou nemocnicou L. Pasteura Košice

Vzájomnú spoluprácu zdravotníckych inštitúcií za uplynulých 20 rokov ocenil aj MUDr. Ľuboslav Beňa, PhD., MPH riaditeľ Univerzitetnej nemocnice L. Pasteura Košice. „Kvalitné poskytovanie zdravotnej starostlivosti je o vynikajúcej spolupráci, či už ide o spoluprácu v rámci oddelenia a kliniky alebo medzi nemocnicami, medzi inštitúciami v rámci mesta, regiónu, krajiny. Spolupráca medzi VOÚ a UNLP bola vždy dobrá, je nadštandardná a takou aj ostane. Naším jediným cieľom je, aby sme stále zlepšovali poskytovanú zdravotnú starostlivosť pacientom a špecificky onkologickým pacientom.“

Obe zdravotnícke zariadenia, ktoré pred časom podpísali memorandum o spolupráci, majú podľa riaditeľa UNLP veľa spoločného. „Okrem toho, že sídlime v jednej záhrade (areál na Rastislavovej ulici, tzv. Stará nemocnica), máme prepojené rôzne profesionálne tímy. Zamestnanci UNLP participujú v odborných komisiách v rámci VOÚ. Podieľame sa na diagnostických procesoch v rámci diagnostiky pacientov a terapeutických procesov v rámci liečby pacientov VOÚ. Máme množstvo pripravených projektov a programov či výziev, ktorými chceme tieto procesy ďalej zlepšovať.“

Perspektívu ďalšej spolupráce vidí Ľ. Beňa v revitalizácii a modernizácii oboch zdravotníckych zariadení. „V UNLP máme zároveň ambíciu významne podporiť našu Združenú tkanivovú banku, z ktorej by sme chceli postupne vytvoriť kľúčového hráča v oblasti výskumnej a vývojovo-výrobnej, i v spolupráci s Lekárskou fakultou, ale aj ďalšími inštitúciami, ktoré pôsobia v Košiciach.“

20 rokov – VOÚ je už na prahu dospelosti

Východoslovenský onkologický ústav vznikol 1. júla 2003 a stal sa jedným z troch špecializovaných onkologických ústavov na Slovensku. Myšlienky na vznik onkologického ústavu sú však oveľa staršieho dáta. Odborníci sa s nimi pohrávali už v 80-tych rokoch minulého storočia. „Projekt na založenie ústavu však bol v tom čase neúspešný, myšlienka onkológie vtedy ešte nebola tak v popredí,“ uviedol počas výročnej konferencie doc. MUDr. Igor Andrašina, CSc. riaditeľ pre vedu, výskum a vzdelávanie VOÚ, a.s.

Prelom pre onkológiu priniesli 90-te roky. Nádorové ochorenia sa dostávali do popredia, veľkú zmenu vo vnímaní verejnosti priniesol vznik Ligy proti rakovine. Lekári sa dostávali masovejšie do zahraničia, boli doslova šokovaní špičkovými ústavmi, či onkologickými pracoviskami. Koncom 90-tych rokov sa na Slovensko dostali lieky novej kategórie, monoklonálne protilátky, nové diagnostické prístroje, nové diagnostické postupy.

Postupne vznikla myšlienka na vytvorenie samostatných ústavov na Slovensku. „Projekt v Košiciach vyšiel. Za zložitých podmienok a súhry množstva okolností. Priniesol vyššiu efektivitu liečby pacientov v centrách a možnosť vytvárať multidisciplinárne odborné tímy. Postupne v ústave vznikali výborné chirurgické pracoviská, diagnostické pracovisko, rozširovali sa možnosti radiačnej onkológie a klinickej onkológie. Dosiahli sme možnosť štandardnej a vysoko nadštandardnej liečby,“ uzavrel docent Andrašina.

20. februára 2006 sa VOÚ transformoval na akciovú spoločnosť s názvom Východoslovenský onkologický ústav, a.s.

Zdroj, foto: VOÚ, TS

Autor: Redakcia || Redakcia

Aktualizovaný prehľad udalostí na štvrtok 25. mája [📄](#)

📅 25. 5. 2023, 9:24, Zdroj: **TASR**, Vydavateľ: **Tlačová agentúra Slovenskej republiky**, Sentiment: **Neutrálny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **UPJŠ**

Vedúci vydania:

predpoludním: R. Turoňová

popoludní: D. Macková

Službukonajúci technik: 0905/505 721

E - mail: domred@tasr.sk, tel.: 59 21 04 58

dispecing@tasr.sk, tel.: 0905 282 190

08.00 90. schôdza Národnej rady SR

Bratislava, NR SR, Námestie A. Dubčeka 1

text, video, zvuk, live

08.00 Pokračovanie zasadnutia Mestského zastupiteľstva mesta Martin

Martin, mestský úrad, Námestie S. H. Vajanského 1

09.00 Konferencia Kapitulská - od minulosti po budúcnosť (25. - 26. mája)

Konferencia o Kapitulskej ulici v Bratislave

Bratislava, Rímskokatolícka cyrilometodská bohoslovecká fakulta Univerzity Komenského, Kapitulská 24

09.00 Konferencia Autoklubu SR a Európskej charty bezpečnosti na cestách

Téma: Prevenciou k bezpečnosti na cestách

Bratislava, hotel Congres Color, Pri Starom mýte 1

09.00 Minister investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR Peter Balík navštívi región horná Nitra.

09.00 h - Stretnutie s predstaviteľmi regiónu horná Nitra

Handlová, mestský úrad, Námestie baníkov 7

11.30 h - Stretnutie s riaditeľmi stredných škôl v regióne horná Nitra

Prievidza, SOŠ, T. Vansovej 28

13.30 h - Brífing ministra P. Balíka a generálneho riaditeľa Hornonitrianskych baní Petra Čičmanca

Téma: Podpora hornej Nitry z Fondu na spravodlivú transformáciu

Prievidza, areál Hornonitrianskych baní, Matice slovenskej 10

text, video, zvuk, foto

14.00h - Návšteva závodu Brose Prievidza

Prievidza, Max Brose 20

15.15 h - Návšteva závodu Hornonitrianskych baní Prievidza

Lehota pod Vtáčnikom

09.00 Jeden deň vysokoškolačka na **UPJŠ** v Košiciach

Košice, Univerzita P. J. Šafárika, Lekárska fakulta, rehabilitačná klinika, Rastislavova 43

09.00 Zasadnutie Mestského zastupiteľstva hlavného mesta SR Bratislavy

Bratislava, Primaciálny palác, v Zrkadlová sieň

text

09.00 Stretnutie Kreston Slovakia s médiami

Téma: Najnovšie udalosti v oblasti inflácie

Bratislava, Apollo Business Center II, Tower H, 9. poschodie, Mlynské nivy 49

text

09.00 Festival Zeme

Organizuje Slovenská agentúra životného prostredia.

Banská Bystrica, mestský park

09.15 TK primátora mesta Prešov Františka Ol'hu

Téma: Slávnostné odovzdanie verejnej stavby Zavádzanie moderných technológií do regulácie dopravy

TK za účasti zástupcu zhotoviteľa - spol. Alam, s. r. o. sa uskutoční na mieste pri vybranom radiči v križovatke Arm. gen. Svobodu/ Zemplínska.

Prešov, pred mestským úradom, Hlavná 73

text, video, zvuk, foto

09.30 Stretnutie s médiami na tému "Rakovina prostaty"

Bratislava, Korzo Café & Restaurant, Hviezdoslavovo námestie 3

09.30 TK Divadla Jozefa Gregora Tajovského

Téma: Premiéra inscenácie Hauerland v réžii Petra Palika a letný divadelný festival Zámocké hry zvolenské (2. - 11. júna)

Zvolen, DJGT, vchod z Divadelnej ulice 3

text, video, zvuk, foto

09.30 Otvorenie projektu EnviroHáj - virtuálna envirovýchova na Háji - Nicovô. Spoznávajme náš lesopark a život v ňom.

Liptovský Mikuláš, za železničnom priecestím pod Hájom

09.40 TK strany Demokrati

Téma: Nezabúdame na samosprávy!

Na TK bude informovať predseda strany Eduard Heger, podpredsedovia strany Jaroslav Nad' a Miroslav Kollár a člen predsedníctva Juraj Šeliga a poslankyňa NR SR Anna Mierna

Bratislava, NR SR, tlačové centrum, Námestie A. Dubčeka 1

10.00 Medzinárodná konferencia platformy Ambrela o financovaní projektov zahraničnej pomoci

Téma: Rozvojová spolupráca: perspektívy, príležitosti a výzvy

Konferencia bude vysielaná aj online.

Bratislava, Clarion Congress hotel Bratislava, Žabotova 2

10.00 Brífing Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory

Téma: Potrebujeme vodu v krajine zdržiavať, nie ju nechať odtecť. Ako vieme s vodou efektívne hospodáriť a v krajine ju zdržiavať?

Blatné, vodná nádrž, 48°16'57.5"N 17°23'45.1"E, okres Senec

video, foto

10.20 Spoločná TK hnutia OĽANO a strany Za ľudí

Téma: Sfunkčnenie preukazovania pôvodu majetku.

Na TK bude informovať predseda Ústavnoprávneho výboru NR SR Milan Vetrák a predsedníčka strany Za ľudí Veronika Remišová.

Bratislava, NR SR, tlačová miestnosť, Námestie A. Dubčeka 1

10.30 Vyjadrenie primátora B. Bystrice Jána Noska - 3. stupeň povodňovej aktivity

Vyjadrenie primátora Banskej Bystrice Jána Noska.

Téma: Vzhľadom na prívodový dážď, ktorý spôsobil v stredu v Banskej Bystrici viacero problémov, muselo mesto vyhlásiť 3. stupeň povodňovej aktivity.

Banská Bystrica, parčíku, pred mestským úradom

text, zvuk

12.00 Otvorenie expozície Knieža z Popradu a jeho hrobka

Ide o hrobku germánskeho kniežaťa z prelomu 4. a 5. storočia po Kristovi. Súčasťou expozície sú aj autentické repliky všetkých súčastí nálezu.

Poprad, Podtatranské múzeum, Vajanského 4

text

12.30 Brífing po výjazdovom rokovaní Zastupiteľstva BBSK

Témy: Akčný plán pre vzdelávanie – moderné štúdium pre prax. Memorandum Nežiadame zázraky, chceme spoluprácu – update.

Zvolen, Krajská knižnica Ľudovíta Štúra, Ľudovíta Štúra 5

text, zvuk

13.00 Konferencia inkasných spoločností Slovenska (25. - 26. mája)

Demänovská dolina, Grandhotel Jasná

13.00 Výbor NR SR pre zdravotníctvo

Bratislava, NR SR, miestnosť č. 143, Námestie A. Dubčeka 1

13.30 TK Magistrátu hlavného mesta SR Bratislavy

Téma: Parkovanie v centre mesta bude po rokoch opäť prevádzkovať mesto

Bratislava, Primaciálny palác, Zelený salón, 1. poschodie

text, video, zvuk, foto, live

13.30 Celoslovenská literárna súťaž Slovo - slávnostné oceňovanie

Bratislava, Pálffyho palác, Zámocká 47

14.00 MML-TGI konferencia - zverejnenie výsledkov sledovanosti médií 2022/2023, Inflácia a my.

Bratislava, Binárium, Staré Grunty 18

17.00 Oslava 40. výročia založenia Turčianskej galérie v Martine + vernisáž

Súčasťou podujatia bude vernisáž Fraňo Štefunko: Tretí rozmer premenlivej doby.

Martin, záhrada galérie, Daxnerova 2

18.00 Ekopodujatie Prečo vymiera hlucháň na Slovensku?

Liptovský Mikuláš, Slovenské múzeum ochrany prírody a jaskyniarstva, Školská 4

18.30 Galavečer Učiteľ Slovenska

Bratislava, Filozofická fakulta UK, Moyzesova sieň, Vajanského nábrežie 12

text, foto

Správy ekonomického charakteru vydá ekonomická redakcia TASR.

Informácie o očakávaných udalostiach nájdete aj v aplikácii TASR Kalendárium na adrese kalendarium.tasr.sk

lk lt

Autor: LK

Správy RTVS [↗](#)

25. 5. 2023, 10:00, Relácia: **Správy RTVS**, Stanica: **Rádio Regina (východ)**, Vydavateľ: **Rozhlas a televízia Slovenska**, Sentiment: **Pozitívny**, Téma: **Rektorát UPJŠ**, Kľúčové slová: **Rektor univerzity Pavla Jozefa Šafárika**
Dosah: 11 836 GRP: 0,26 OTS: 0,00 AVE: 372 Eur

[strojový prepis] ...**Rektor univerzity Pavla Jozefa Šafárika** *Pavol Sivák jeden z projektov bol na podporu boja proti COVIDu laicky povedané opäť hľadať nové proteíny, ktoré budú úspešné voči rôznym chorobám, ktorým ľudstvo čelí a od za stavu rakovinového bujnenia až po medicínske orientované témy...*

Správy [↗](#)

📅 25. 5. 2023, 11:00, Relácia: **Správy**, Stanica: **Rádio Slovensko**, Vydavateľ: **Rozhlas a televízia Slovenska**, Sentiment: **Pozitívny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**

Dosah: **33 387 GRP**; **0,74 OTS**; **0,01 AVE**; **2545 Eur**

[strojový prepis] ...Na **univerzite Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach** otvorili nové laboratória pre bio vední výskum. Poslúžia vedcom aj študentom. Ich vybavenie podľa univerzity výrazne zvýši vedecko-výskumnú úroveň. Skúmať v nich budú napríklad proteíny, ktoré zničia rôzne choroby....

V košickej Botanickej záhrade opäť vystavujú motýle [↗](#)

📅 25. 5. 2023, 12:00, Zdroj: reginavychod.rtv.slovenska.sk [↗](#), Vydavateľ: Rozhlas a televízia Slovenska, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Dosah: 114 762 GRP: 2,55 OTS: 0,03 AVE: 1559 Eur

Do expozičného skleníka Viktória v Botanickej záhrade **UPJŠ** v Košiciach sa po roku znova vracajú živé tropické motýle. Na výstave Motýle exotických trópov budú môcť návštevníci vidieť cca 100 druhov tohto krásneho a jemného hmyzu, ktorý je rozšírený po celom svete – okrem Atarktidy. Medzi motýľích krásavcov sa vybrala aj Tonka Dešková s riaditeľom Botanickej záhrady Pavlom Mártonfím. Zaujímalo ju, kedy sa s prípravou tohtoročnej, v poradí už 14. výstavy motýľov, začalo:

V košickej Botanickej záhrade opäť vystavujú motýle Máte problém s prehrávaním? [Nahláste nám chybu v prehrávači.](#)

Výstava Motýle exotických trópov v Botanickej záhrade **UPJŠ** v Košiciach potrvá do 2.júla. Jej súčasťou je aj prezentácia preparovaných motýľov a hmyzu vo vestibule Botanickej záhrady.

Klinický výskum priniesol 23,7 mil. eur do zdravotníctva 🔗

📅 25. 5. 2023, 12:00, Zdroj: zdravotnickydennik.sk 🔗, Autor: Jozef Brezovsky, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach

Dosah: 39 GRP: 0,00 OTS: 0,00 AVE: 35 Eur

Klinický výskum priniesol 23,7 milióna eur do slovenského zdravotníctva, trend sa však stále zhoršuje

25.5.2023

Európske zdravotníctvo

Farmaceutický priemysel investoval v roku 2021 do klinického výskumu na Slovensku okolo 23,7 miliónov eur. Pacienti sa tak dostali k inovatívnej liečbe, ku ktorej by inak nemali prístup. Uvádza to prieskum Asociácie inovatívneho farmaceutického priemyslu (AIFP) pri príležitosti Medzinárodného dňa klinického skúšania.

Prieskum sa na Slovensku uskutočnil po tretí raz a zapojilo sa do neho 12 farmaceutických spoločností združených v AIFP, ktoré realizujú klinický výskum v krajine. Tie v roku 2021 investovali do klinického skúšania celkovo 23,73 milióna eur, čo je však o takmer 10 miliónov menej ako pred tromi rokmi. V sledovanom období sa na Slovensku uskutočnilo 162 klinických štúdií v rôznych terapeutických oblastiach, do ktorých sa zapojilo 3903 pacientov. Ako ukázal prieskum, spolu s investíciami tak oproti prieskumu za rok 2018 klesol aj počet zapojených pacientov aj počet klinických štúdií. Asociácia o výsledkoch prieskumu informovala v tlačovej správe.

Zvyšovanie kvalifikácie zdravotníkov

Najviac pacientov, celkovo 1370, sa zúčastnilo štúdií v oblasti kardiovaskulárnych ochorení, no napríklad v onkológii to bolo len 214. „Je to veľmi málo, pretože práve vďaka klinickému skúšaniu sa pacienti dostávajú k novým liekom a špičkovej starostlivosti, ku ktorým by inak nemali prístup. Pritom inovatívna liečba môže byť pre niektorých ťažko chorých pacientov poslednou nádejou,“ konštatuje prieskum AIFP.

Účastníkom klinického skúšania sa dostáva zvýšená zdravotná starostlivosť, pravidelné a častejšie kontroly, liečba bez nutnosti dopĺňania za lieky a v niektorých prípadoch aj liečba ochorení, na ktoré v súčasnosti žiadna liečba neexistuje, prípadne bude na trhu dostupná až o niekoľko rokov. Po registrácii lieku môžu byť výsledky štúdie prínosom aj pre ďalších pacientov. „Pre spoločnosť predstavujú klinické skúšania zahraničné investície do výskumu, ako aj úsporu nákladov na liečbu a vyšetrenia pacientov. Pre zdravotníckych pracovníkov je to možnosť zapojenia sa do medzinárodných projektov a zvyšovania svojej kvalifikácie,“ zdôrazňuje AIFP.

Veľké zaostávanie za Českom

V Českej republike sa za rovnaké obdobie do klinických skúšaní zapojilo až štvornásobne viac pacientov ako na Slovensku, celkovo ich v roku 2021 bolo viac než 16-tisíc. „Tieto nožnice sa, bohužiaľ, stále viac roztvárajú, keďže v roku 2018 bol tento pomer trojnásobný,“ dodáva prieskum asociácie.

Podľa AIFP je príčin je viacero. „Azda najvypuklejšie sú tie, že štátne nemocničné zariadenia nevedia vytvoriť motivačné a personálne podmienky pre zdravotníckych pracovníkov v rámci realizácie klinických skúšaní. Zdlhavý je aj proces uzatvárania zmlúv so zdravotníckymi zariadeniami, ktoré sú nevyhnutné k uskutočneniu klinických skúšaní a taktiež trend neustáleho zvyšovania poplatkov a nákladov bez zvyšovania kvality a rýchlosti služieb spojených s vykonávaním klinických skúšaní. Ďalej je to neochota zo strany vedúcich pracovníkov oddelení zapájať mladých lekárov nielen do výkonných aktivít spojených s klinickými skúšaniami, ale najmä do tých riadiacich. A nakoniec ani štát nevytvára dostatočnú legislatívnu podporu v prístupe pacienta k inovatívnej liečbe,“ vypočítava AIFP.

Výsledkom podľa asociácie je, že zadávatelia postupne menia svoje distribučné stratégie a oddelenia klinických skúšaní presúvajú v rámci strednej Európy do iných krajín ako sú Poľsko, Česko či Maďarsko. Dôkazom je aj fakt, že počet členov AIFP vykonávajúcich klinické skúšania na Slovensku sa oproti prvej analýze z roku 2016 znížil na polovicu – z úvodných 24 firiem v roku 2016, cez 19 v roku 2018 až po súčasných 12 za rok 2021.

„Nastupujúci trend môže byť ešte horší, a to, že spoločnosti siahnu výskum a vývoj z celej Európy a presunú ho do menej regulovaných častí sveta, do USA a Ázie,“ konštatuje AIFP.

Zníženie prístupu k inovatívnej liečbe

Následky budú podľa Asociácie inovatívneho farmaceutického priemyslu značné. Napríklad sa zníži prístup pacientov k inovatívnej liečbe. Taktiež klesne výška investícií do výskumu a vývoja zo strany farmaceutických spoločností do štátneho rozpočtu. „Klesnú úspory z nákladov na finančne náročných terapiách, poklesne počet slovenských zdravotníckych pracovníkov zapojených do inovatívnych terapeutických a diagnostických postupov, čo zníži vedeckú kvalifikáciu slovenských odborníkov a medzinárodnú prestíž krajiny,“ pokračuje AIFP.

Ako konštatuje asociácia, podmienky na realizovanie klinického skúšania sú na Slovensku vytvorené, čoho dôkazom je, že sa stále realizujú. Slovensko je tiež od roku 2018 súčasťou európskej siete ECRIN, zameranej na akademický klinický výskum. Prostredníctvom národnej siete SLOVACRIN pri lekárskej fakulte **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach** sa AIFP stala pozorovateľom v organizácii realizujúcej medzinárodné akademické klinické štúdie. „Naším výskumníkom a pacientom sa aj takto rozšíria možnosti prístupu k inovatívnej liečbe. Zároveň sa s implementáciou nariadenia Európskej únie zharmonizovala aj legislatíva v krajine na úroveň Európskej únie, ktorá má zabezpečiť rovnaké schvaľovanie nového klinického skúšania vo všetkých zúčastnených členských štátoch,“ uvádza AIFP. Európsky portál pre klinické skúšanie bol uvedený do praxe minulý rok.

„Jeho fungovanie však nebude pre pacientov prínosom, ak sa nezlepšia podmienky na realizáciu klinických skúšaní hlavne v nemocničnom sektore, nebude možnosť doňho zapojiť viac mladých lekárov a realizácia klinických skúšaní sa nestane jednou z priorit štátnych nemocníc,“ zdôrazňujú predstavitelia AIFP.

Tomu by podľa nich mohlo dopomôcť dopracovanie príkazu ministra zdravotníctva o procesnú mapu a maximálne termíny pre uzatvorenie zmluvy o klinickom skúšaní. „Samostatnou kapitolou je zabezpečenie ohodnotenia zdravotníckych pracovníkov vytvorením katalógu pracovných činností zdravotníckych pracovníkov oddelení klinických skúšaní a ich zaradenie do platobných tried, zvýšením kompetencie koordinátorov a Inštitútu pre vedu a výskum pri ministerstve zdravotníctva o koordináciu a vyhodnotenie dodržiavania časových rámcov,“ uzatvára AIFP.

-bre-

Autor: Jozef Brezovsky

26.5.2023 – preventívny skrining pečene zdarma v UNLP [🔗](#)

📅 25. 5. 2023, 19:44, Zdroj: lekarskenoviny.sk [🔗](#), Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Dosah: 316 GRP: 0,01 OTS: 0,00 AVE: 109 Eur

Redakcia

Košice, 24. máj 2023 – Odborníci Univerzitnej nemocnice L. Pasteura Košice (UNLP) a Lekárskej fakulty **UPJŠ** v kooperácii s odborníkmi Fakultnej nemocnice s poliklinikou F. D. Roosevelta sprostredkujú občanom v priestoroch našej nemocnice, dňa 26. mája 2023, vyšetrenie pečene zadarmo. Za vznikom myšlienky projektu SIRIUS stojí bývalý prezident Slovenskej hepatologickej spoločnosti (SHS) doc. MUDr. Lubomír Skladaný, PhD. Cieľom projektu pod záštitou SHS je „zmapovať výskyt chorôb pečene na Slovensku. A takisto chceme podchytiť čo najväčšie množstvo ľudí, ktorí majú počiatočné štádiá pečeneňových ochorení, ale o nich vôbec netušia,“ hovorí hepatológ prof. MUDr. Peter Jarčuška, PhD., prednosta II. internej kliniky UNLP Košice a LF **UPJŠ**.

Cirhóza pečene môže skrátiť život aj o 20 rokov

Slovensko patrí medzi krajiny s vysokým výskytom chorôb pečene. „Najčastejšou chorobou pečene je nealkoholové tukovatenie pečene, ktorá je často asociovaná s metabolickým syndrómom,“ vysvetľuje P. Jarčuška. Najčastejšou príčinou úmrtia na pečeneňové choroby je alkoholová choroba pečene. Podľa dostupných údajov je na Slovensku najväčší výskyt dekompenzovanej cirhózy pečene na svete, v úmrtnosti na cirhózu pečene je Slovensko na štvrtom mieste v Európe. „Cirhóza pečene sa veľmi často vyskytuje v produktívnom veku, v priemere skráti život pacienta o 20 rokov. Nie je teda prekvapením, že úmrtie na cirhózu patrí medzi najčastejšie príčiny úmrtia ľudí v produktívnom veku na Slovensku, čo má nemalé celospoločenské následky,“ dodáva profesor Jarčuška.

Preventívne vyšetrenie pečene je určené dospelým obyvateľom. Stačí vyplniť elektronický formulár a ste zaregistrovaní: <https://forms.gle/NjrFpASnvsBU2W2d7>

„V rámci skriningového vyšetrenia občania po vyjadrení súhlasu a vyplnení základných informácií o sebe absolvujú základné antropometrické vyšetrenie, odber kvapky krvi, z ktorého vyšetříme základné hepatálne testy a parametre metabolického syndrómu. Súčasťou vyšetrenia je vykonanie elastografie pečene (bezbolestné vyšetrenie, podobné sonografii), ktorou sa zisťuje množstvo väziva v pečeni. Týmto neinvazívnym vyšetrením vieme odhaliť bezpríznakových pacientov so závažným stupňom fibrózy pečene, ako aj pacientov s cirhózou pečene,“ hovorí doc. MUDr. Martin Janičko, PhD., hepatológ UNLP, ktorý bude vyšetrenia realizovať spolu s MUDr. Svetlanou Adamcovou Selčanovou, PhD. a jej kolegami z FNŠP F. D. Roosevelta: „Projekt sa doposiaľ stretol s veľmi pozitívnym ohlasom. Občania sa doslova hŕfnie snažia cestou existujúcej webovej stránky pátrať po miestach realizácie skriningu. Doposiaľ sme v rámci projektu vyšetřili cca 2500 občanov, z ktorých 50 % má v rámci vyšetřenia zachytenú steatózu (tukovatenie) pečene a u približne 13 % sme odhalili pokročilú fibrózu pečene. To sú čísla v porovnaní s EÚ alarmujúce.“

Elastografické vyšetřenie nie je v súčasnosti hradené zo zdravotného poistenia, Projekt SIRIUS však ponúka toto vyšetřenie zdarma. „Pokiaľ počas vyšetřenia v rámci programu SIRIUS zistíme testovanému ochorenie pečene, ponúkneme každému možnosť následnej zdravotnej starostlivosti v hepatologickej ambulancii UNLP Košice,“ uzatvára Jarčuška.

Za prípravu a organizáciu projektu SIRIUS v Prešovskom a Košickom kraji sú zodpovední členovia výboru SHS – špecialisti UNLP Košice v hepatológii: MUDr. Sylvia Dražilová, PhD. (vedecká sekretárka Slovenskej hepatologickej spoločnosti), prof. MUDr. Peter Jarčuška, PhD. a doc. MUDr. Martin Janičko, PhD.

Zdroj, foto: UNLP Košice, TS

Autor: Redakcia || Redakcia

Motýle sveta [↗](#)

📅 25. 5. 2023, 19:53, Relácia: **Televízne noviny**, Stanica: **Markíza**, Vydavateľ: **MARKÍZA - SLOVAKIA, spol. s r.o.**, Sentiment: **Pozitívny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **UPJŠ**
Dosah: **337 500 GRP**; **7,50 OTS**; **0,08 AVE**; **43359 Eur**

Viktor Vincze, moderátor:

V košickej botanickej záhrade v týchto dňoch lietajú stovky exotických motýľov z celého sveta. Hýri to tam farbami aj neobyčajnými príbehmi.

Jozef Demeter, redaktor:

Sú tu už stovky miliónov rokov. Vedci nedávno zistili, že prvé z nich tu boli spolu s dinosaurami. Dokonca v časoch, keď na zemi neboli kvety. Dnes si ich bez kvetov sotva vieme predstaviť.

Martin Suvák, odborník na motýle, Botanická záhrada Košice:

Je to jeden z najbohatších radov hmyzu, ktorý ráta desiatky až stovky tisíc druhov.

Jozef Demeter, redaktor:

Toto je atakus atlas, najväčší motýľ planéty. Jeho domovom je Juhovýchodná Ázia. Áno, príroda mu nedopriala dlhý život pre nevyvinuté tráviace ústrojenstvo. Jeho prevažne nočný let sa skončí po pár dňoch.

Všetku energiu, ktorú potrebuje na ten dospelý život, si zhromaždil v štádiu tej húsenice.

anketa:

Je pekný.

Tak tie veľké sú veľmi krásne.

Je to super pocit, asi im chutím.

My sme kamaráti, on nechce zísť.

Tie modré. Áno.

Niektoré sú veľké, niektoré sú maličké. Farby modré, fialové, oranžové, červené.

Jozef Demeter, redaktor:

Toto je Caligo Memnon, u nás známy aj ako soví motýľ, a to najmä pre akési oči na jeho krídlach. Tohto nápaditého motýľa však v jeho domovine veľmi radi nemajú. Živí sa tam aj listami banánov.

Robert Gregorek, Botanická Záhrada **UPJŠ** v Košiciach:

Každý jeden z týchto exemplárov spotrebuje asi jeden a pol metra štvorcovej listovej plochy banánovníka.

Jozef Demeter, redaktor:

motýle Heliconius sa zas živia jedovatými listami mučenky a vybudovali si odolnosť aj voči kyanidu.

Martin Suvák, odborník na motýle, Botanická záhrada Košice:

Zhromažďujú v sebe aj tie toxické metabolity a sami sa stávajú toxickými. Živočíchy, ktoré ich náhodne chytia a skúsia skonzumovať toho motýľa, je to veľmi nepríjemný zážitok.

Jozef Demeter, redaktor:

No a špecialitou je aj samotný motýľ let.

Robert Gregorek, Botanická Záhrada **UPJŠ** v Košiciach:

Nie je to len taký jednoduchý, primitívny pohyb, ako si predstavujeme. V reále tie motýle krásne plávajú vzduchom a nádherným tanečným spôsobom s nimi kývu.

Jozef Demeter, redaktor:

Svet motýľov je však ohrozený. Aj dodávatelia týchto kúkiel ho pomáhajú chrániť.

Robert Gregorek, Botanická Záhrada **UPJŠ** v Košiciach:

Mnohokrát práve prostriedky zarobené za odchov motýľov v zajatí slúžia na odkúpenie ďalších plôch a ochranu pred poľnohospodárskym masovým využívaním. Čiže ozaj je to o zachovávaní pôvodnej biodiverzity v týchto ľahko ohroziteľných krajinách.

Jozef Demeter, redaktor:

Z Košíc Jozef Demeter, televízia Markíza.

Univerzita Pavla Jozefa Šafárika má nové laboratóriá pre biovedný výskum [📄](#)

📅 26. 5. 2023, Zdroj: **Košický večer**, Strana: 4, Vydavateľ: **Petit Press, a.s.**, Autor: **SITA**, Sentiment: **Pozitívny**, Téma: **Rektorát UPJŠ**, Kľúčové slová: **Pavol Sovák**

Dosah: 203 116 GRP: 4,51 OTS: 0,05 AVE: 305 Eur

Poslúžia študentom aj vedcom.

KOŠICE. Ďalšie zrekonštruované priestory Prírodovedeckej fakulty Univerzity Pavla Jozefa Šafárika (UPJŠ) v Košiciach na Jesennej 5 budú od stredy slúžiť študentom i vedcom tejto univerzity.

Rekonštruované priestory a prístroje, ktorých hodnota je viac ako milión eur, budú slúžiť výskumu v oblasti proteínového inžinierstva nanomedicíny, bioenergetiky a paleobiológie.

Vybavenie nových laboratórií podľa univerzity výrazne zvýši vedecko-výskumnú úroveň zdieľaných laboratórií Centra interdisciplinárnych bioved Technologickeho inovačného parku UPJŠ a Katedry biofyziky PF UPJŠ, pričom sa svojou úrovňou a vybavením zaradia medzi špičkové laboratóriá európskeho i svetového významu.

Využijú ich študenti aj vedci

Nové laboratóriá budú slúžiť nielen zamestnancom Centra interdisciplinárnych bioved Technologickeho a inovačného parku UPJŠ (CIB TIP-UPJŠ) a Katedry biofyziky Prírodovedeckej fakulty UPJŠ (KBF PF UPJŠ), ale aj študentom na druhom a treťom stupni vysokoškolského vzdelávania.

Očakáva sa, že v týchto laboratóriách sa budú realizovať výskumné projekty, ktoré budú prispievať k rozvoju vedy a technológií v prieniku biologických, fyzikálnych, chemických a inforatických vied. „Rekonštrukciou a vybavením uvedených laboratórií sme prispeli k zvýšeniu atraktívnosti vynoveného areálu Prírodovedeckej fakulty na Jesennej 5 pre študentov a spolupracujúcich partnerov,“ zhodnotil nové laboratóriá rektor univerzity **Pavol Sovák**.

Viaczdrojové financovanie

Financovanie rekonštrukcie a nákup moderného experimentálneho zariadenia do týchto laboratórií bolo viaczdrojové a podieľali sa na ňom TIP-UPJŠ, CIB TIPUPJŠ, PF UPJŠ, Katedra biofyziky PF UPJŠ, Ústav fyzikálnych vied PF UPJŠ a aj samotná Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach.

Nové prístroje v týchto laboratóriách boli získané predovšetkým vďaka projektu BioPickmol, ktorý bol financovaný zo štrukturálnych fondov EÚ.

Vybavenie laboratórií finančne menej náročnými prístrojmi je financované projektmi APVV a VEGA.

„Urobili sme ďalší krok, vďaka ktorému fakulta aj univerzita zvyšujú svoj kredit a konkurencieschopnosť. Veríme, že to prinesie nové témy výskumu a posilní aj medzinárodnú spoluprácu. Želám kolegom veľa úspechov, nech im novoobjavené priestory pomôžu v ďalšom napredovaní,“ dodal dekan PF UPJŠ Roman Soták.

Nové laboratórium.

FOTO: UPJS.SK

Autor: (sita)

Povedzme si pravdu. Máme problém [↗](#)

📅 26. 5. 2023, Zdroj: **Hospodárske noviny - príloha**, Strana: 4, Vydavateľ: **MAFRA Slovakia, a.s.**, Sentiment: **Pozitívny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**

Dosah: 13 477 GRP: 0,30 OTS: 0,00 AVE: 4199 Eur

Rubrika: ANKETA

Pýtame sa profesionálov: Ktorý sektor alebo ktorá profesia by potrebovali intenzívne precitnutie v kyberbezpečnosti? Úprimne a krátko poslali odpovede, podporené rokmi skúseností, faktmi a štatistikou.

Martin Lohnert,

riaditeľ centra kybernetickej bezpečnosti Void SOC Soitron

Slovensko je v európskom Indexe digitálnej ekonomiky a spoločnosti 2022 na 23. mieste z 27. Ak chceme byť vyššie, čaká nás rozsiahla digitálna transformácia verejných služieb, zlepšovanie digitálnych zručností populácie aj rýchlejšia digitalizácia malých a stredných podnikov. A práve v nich sú dnes rezervy vo vnímaní aj v prijímaní bezpečnostných opatrení, čo bude mať s intenzívnou digitalizáciou nepríjemné dôsledky.

Rastislav Janota,

riaditeľ Národné centrum kybernetickej bezpečnosti SK-CERT

V Správe o kybernetickej bezpečnosti za rok 2022 Národný bezpečnostný úrad vyhodnotil ako absolútne najhorší sektor teplárenstvo. Lepšia, dokonca o dosť, je verejná správa a potom o trochu lepšia je doprava. Tieto údaje korešponujú aj s mojim pozorovaním pri dennej práci s incidentmi. Ale nedá mi a rád by som povedal, že najlepší sektor je plynárenstvo, nasledovaný bankovníctvom a elektronickými komunikáciami.

Vincent Karovič,

prodekan pre IT, Fakulta managementu Univerzity Komenského v Bratislave

Školstvo a ešte raz školstvo. Učitelia síce majú predstavy o hrozbách pri odosielaní citlivých údajov cez súkromnú mailovú adresu alebo cez číťové aplikácie, ale aj tak to robia. Často nemajú iné komunikačné možnosti so zákonnými zástupcami žiakov. Zamestnávateľa zväčša neposkytujú služobné telefóny ani zabezpečené emailové schránky. Aplikácia EduPage je síce rozšírená, no menej využívaná ako číťové aplikácie alebo nezabezpečené emailové účty. Táto oblasť nie je zo strany zriaďovateľa často doriešená.

Roman Čupka,

hlavný konzultant Progress Software a CEO Synapsa Networks

Platí základné pravidlo, že človek je najslabším článkom v kyberbezpečnosti. Na druhej strane môže byť ten istý človek aj tým najsilnejším článkom. Preto by mal každý používať návyky z fyzického sveta a myslieť bezpečne aj v digitálnom priestore. Pokiaľ každá organizácia a aj jednotlivci prevezmú túto zodpovednosť, je veľká šanca na zvýšenie odolnosti proti akýmkoľvek kyberhrozbám.

Martin Oczvirk,

riaditeľ odboru informačnej bezpečnosti a certifikácie Úrad na ochranu osobných údajov

Každý sektor by mal venovať dostatočnú pozornosť ochrane svojich dát. Do úvahy musí brať hlavne špecifiká svojho odvetia. Osobne si myslím, že štátny sektor má prístup k najväčšiemu rozsahu osobných údajov a citlivých dát, a preto vzdelávanie od úradníka až po vrcholových pracovníkov štátu je nevyhnutné a musí byť povinné.

Ján Andraško,

SOC Manažér Binary Confidence

V kyberbezpečnosti nejde o sektory alebo profesie. Ide o to, aby vzdelávanie nebolo určené len „sekuritákom“, ale všetkým zamestnancom, ktorí vo firme využívajú IT prostriedky. Inak sa aj naďalej bude stávať, že finančný riaditeľ naletí na phishing a účtovníčka zaplatí podvrhnutú faktúru.

Jaroslav Oster,

predseda Správnej rady Preventista.sk

Nárast incidentov často prerastajúcich hranicu trestného práva, výsledky interných aj externých auditov jasne poukazujú na skutočnosť, ktorá môže generovať obvyklé klišé „každý sektor“. Kategorizácia – kto koľko, je však oveľa náročnejšia. Ak by som mal vyzdvihnúť dva kľúčové, tak určite zdravotníctvo z dôvodu vysokej citlivosti a rizikovosti a školstvo ako okamžitú investíciu do budovania ľudských kapacít kyberbezpečnosti.

Andrej Žucha,

generálny riaditeľ ALISON Slovakia

Zvýšenú pozornosť si zaslúžia priemyselný a akademický výskum a vývoj. Sú pre organizácie cenné zdroje a kyberútoky, ktoré cieľia na kradnutie duševného vlastníctva, môžu spôsobiť veľké straty. Výskumníci a vývojári by mali byť vyškolení v kyberbezpečnosti, aby ochránili inovácie, dáta a know-how pred neoprávneným prístupom a zneužitím. Výskumné inštitúcie a vývojové oddelenia by mali posilňovať kyberbezpečnosť a zaviesť prísne opatrenia na ochranu výsledkov výskumu.

Tomáš Zaľko,

CEO, etický hacker Citadelo

Ako prvé mi ihneď napadlo zdravotníctvo. Ale tam to je zároveň najmenej reálne. Ako druhé – výroba. Chemická, potravinárska a akákoľvek iná. A tam to reálne je. Zdravotníctvo ešte stále ostalo v komunizme – s úplným centrálnym plánovaním a bez možnosti využívať spätnú väzbu trhu. Prežíva a nemá kultúru investovať do niečoho zdanlivo vedľajšieho, ako je kyberbezpečnosť. Platí to hlavne pre štátne nemocnice, súkromné to už seriózne riešia.

Tomáš Hettych,

viceprezident, ISACA

Zo sektorov je najviac zanedbaná tepelná energetika, verejná správa a zdravotníctvo. Pričom nejde len o nedostatok peňazí na vzdelávanie alebo implementáciu opatrení. Problémom je dlhodobá ignorácia problematiky kyberbezpečnosti a podceňovanie rizík. A z pracovných pozícií alebo rolí by vzdelávanie najviac potreboval stredný a vyšší manažment. Teda tí, ktorí rozhodujú, vlastní a riadia procesy a riziká v organizáciách.

Pavol Sokol,

vedúci CSIRT-UPJS **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**

Keďže pôsobím v oblasti vzdelávania, upriamil by som pozornosť na profesiu učiteľa. Jedným z hlavných problémov, ktorým čelíme v oblasti informačnej a kybernetickej bezpečnosti, je nedostatok kvalifikovaného personálu na rôznych pozíciách. Na zvýšenie tohto počtu nie je potrebné len kvalitné materiálne zabezpečenie, ale aj odborne zdatní učitelia, ktorí budú viesť svojich žiakov v tejto oblasti.

Tomáš Valenta,

riaditeľ Check Point Software Technologies na Slovensku

Celkovo o vzdelávaní hovoríme veľa, ale stále je to málo. Je otázne, či to postačuje a čo sa reálne robí. Lebo zásadný pokrok zatiaľ nevidím. Ale je to úloha nás všetkých. Ak by som mal vybrať jeden alebo dva sektory, zameral by som sa na opatrenia v zdravotníctve, kde môže ísť mnohokrát o život, a potom na vzdelávanie mladých ľudí v školách, kde o život určite ide.

Richard Kiškováč,

generálny riaditeľ Elkan

Na základe skúseností vidím dlhodobý nedostatok kompetencií v oblasti riešenia bezpečnostných incidentov. Rýchlo a správne zareagovať na kybernetický útok vyžaduje špecifické, komplexné znalosti, ako aj zohratý tím. Iba dôkladná analýza postupu útočníkov je základom pre správne vyriešenie incidentu a prijatie potrebných opatrení, aby sa podobný incident neopakoval. V tejto oblasti, žiaľ, stále zaostávame.

Jakub Berthoty,

advokát Digital Legal

Sektor justície pracuje s veľmi citlivými dátami občanov, najmä orgány činné v trestnom konaní a súdy. Ich kyberbezpečnosť a súlad s predpismi na ochranu osobných údajov by mali byť prioritou. Úniky zo spisov do médií sú nemysliteľná vec, ktorú akosi tolerujeme.

Ivan Kopáčík,

bezpečnostný expert Gordias

Intenzívnejšie vzdelávanie, ešte pred prijímaním opatrení, by potrebovali primárne zákazníci ako takí. Kybernetická bezpečnosť sa stala zaujímavou obchodnou komoditou. Bez znalostí „čo to je“, „prečo to potrebujem“, „v čom mi to pomôže“ a podobne zákazník síce vynaloží finančné prostriedky, ale môže zakúpiť pre seba zbytočnú službu alebo produkt. Naletí. A keď to zistí, jeho nechť riešiť kyberbezpečnosť to len prehľbí.

Michal Ďorda,

audítor kybernetickej bezpečnosti, Auditori.it

Na pravidelnej báze vidíme, že vybrané subjekty štátnej a verejnej správy nevedia dostatočne ochrániť a zabezpečiť spracúvanie osobných údajov, zdravotných informácií a iných citlivých informácií o občanoch. Nevedia ani poskytovať dôveryhodné a dostupné elektronické služby občanom tejto krajiny. Nečudujme sa potom, ak nám šikovní a múdri odchádzajú žiť do zahraničia a využívať tam služby. Napríklad do Estónska.

Ivan Makatura,

generálny riaditeľ Kompetenčné a certifikačné centrum kybernetickej bezpečnosti

Vykonalí sme prieskum v malých a stredných podnikoch o kybernetickej bezpečnosti a neveriacky krútime hlavou. Suverénne najviac „stratení“ v problematike sú štatutári organizácií. Akoby ich kybernetická bezpečnosť doslova obťažovala. V podstate to isté, žiaľ, vyplýva aj z výsledkov auditu vo veľkých organizáciách. To je prekvapivé zistenie, pretože digitálne zručnosti by mali byť elitnou vlastnosťou.

Pavel Nechala,

advokát, Nechala and partners

Budíček potrebujeme všetci, ale z hľadiska závažnosti dosahov sú to zdravotnícke zariadenia. Nesystémové riadenie a investičné dlhy vytvárajú zvýšené riziko práve v zdravotníctve. A to, že útoky prídu a budú rozsiahle, nám preukazujú iné európske štáty s lepšie pripravenými nemocnicami.

Martin Fábry,

konzultant pre kyberbezpečnosť kritickej infraštruktúry, Accura

Ransomvérový útok Black Basta na energetický konglomerát Hitachi Energy (ABB) ukázal, že útok cez dodávateľský reťazec na OT dodávateľa v priemysle a energetike môže mať dramatické globálne dôsledky, ak sa ransomvér začne šíriť k zákazníkom. Tento scenár sa tu nenaplnil, keďže mnoho spoločností servisné VPN spojenia s týmto dodávateľom okamžite deaktivovalo. Bezpečnosť prevádzkových technológií je celosvetovo zanedbaná oblasť. V blízkej budúcnosti však môžeme čeliť novátorským útokom s rozsiahlymi dosahmi.

Ján Grujbár,

generálny riaditeľ Aliter Technologies

Všetky.

Zuzana Motúzová,

advokátka Motúzová & Lacko advokátska kancelária

Jednoznačne štátny sektor a zdravotníctvo. Slovensko dnes čelí bezprecedentným kybernetickým a informačným hrozbám v dôsledku vojny na Ukrajine. Naši úradníci a štátni zamestnanci potrebujú byť dôsledne pripravení.

Miroslav Ilavský,

zodpovedná osoba na ochranu osobných údajov Centrum vedecko-technických informácií SR

Slováci si, žiaľ, nevedia chrániť svoje súkromie ani sa správať bezpečne v kyberpriestore. Je to dlhodobá zanedbaná oblasť. Riešením je systémové vzdelávanie. Z začať treba u detí na školách a pokračovať na všetkých úrovniach vzdelávania, ako aj u zamestnancov štátnych a verejných inštitúcií a firiem. Riešiť to treba celoplošne a systematicky. Akékoľvek skratky v tomto prípade fungujú iba čiastočne.

Miroslav Chlipala,

partner Advokátska kancelária Bukovinský & Chlipala

Z hľadiska zodpovednosti a právnych následkov je úlohou štatutárov a vedúcich zamestnancov byť lídrami, motivátormi a budovateľmi kultúry kybernetickej odolnosti. Exponenciálny rast hrozieb a incidentov jednoznačne ukazuje, že kyberbezpečnosť nestačí iba delegovať. Každý štatutár musí pochopiť nezastupiteľnú úlohu v budovaní a udržiavaní kybernetickej odolnosti vo svojom „orchestri“!

„Je možné konštatovať, že stav kybernetickej bezpečnosti sa výrazne líši v závislosti od sektora. Hlavným zdrojom dát pre zhodnotenie pohľadu na jednotlivé sektory netvorí len výsledky auditných správ, ale aj zhodnotenie aktivít jednotlivých ústredných orgánov.“

Správa o kybernetickej bezpečnosti v Slovenskej republike v roku 2022